

УДК 640.4

Островська Г. Й.,

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

Гладчук О. П.

Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Ostrowska H., Hladchuk O.

SYSTEMATIC APPROACH TO THE HOTEL INDUSTRY ENTERPRISES INNOVATIVE ACTIVITIES MANAGEMENT

Швидкий розвиток підприємств, неухильно зростаюча складність і масштаби виробничих процесів викликають адекватне збільшення функцій управління та посилення їх взаємодії. Щоб упоратися з неминучим зростанням числа операцій та рівня їх складності, підприємству доцільно провадити інноваційну діяльність на підґрунті системного підходу. Вказаний підхід, як загальнонауковий, дає змогу найповніше досліджувати інноваційні процеси, підвищити організованість, якість та ефективність керованих об'єктів. Водночас суб'єкт управління може більш ефективно інтегрувати свої дії щодо впливу на інноваційну діяльність.

Системний підхід щодо проблеми дослідження необхідно сприймати як зведення більшої частини складних завдань для отримання проектного результату, який може бути використаний для підвищення якості вирішення основних завдань, та зосередження уваги на найбільш суттєвих аспектах діяльності інноваційного підприємства. Потреба застосування системного підходу щодо управління інноваційною діяльністю підприємств готельного господарства викликана характерними рисами соціально-економічних систем (табл. 1).

Таблиця 1

Доцільність застосування системного підходу щодо управління інноваційною діяльністю підприємств готельного господарства

Характерні риси соціально-економічних систем	Переваги системного підходу при управлінні інноваційною діяльністю
Інтеграція наукових знань, зростання кількості міждисциплінарних проблем	Системний аналіз поєднує досягнення різних сфер наукових знань та сприяє їх ефективному використанню для вирішення конкретних проблем та завдань управління створенням нової наукомісткої техніки
Ускладнення вирішуваних проблем та об'єктів	Системний підхід дає змогу вивчати комплексні проблеми в поєднанні економічних, соціальних, психологічних, управлінських, технічних та інших аспектів
Дефіцит ресурсів	Системний підхід дає змогу з максимальною ефективністю використовувати науково-технологічний доробок інноваційних підприємств при створенні наукомісткої продукції, частково амортизуючи витрати на розробки
Динамічність змінних ситуацій	Системний підхід відшкодовує нестачу інформації, необхідну для планування та прийняття рішень щодо інноваційних проєктів, дає змогу знизити невизначеність, обумовлену чинниками ризику, інфляції та проблемами фінансування

Системний підхід щодо управління інноваційною діяльністю підприємств готельного господарства набуває таких однак: концентрація уваги на інноваційній діяльності як системі, що функціонує як єдине ціле; врахування внутрішніх зв'язків між елементами цієї системи, а також її взаємозв'язки із зовнішнім середовищем; усунення зайвої ускладненості в контексті

інноваційних процесів та з'ясування сутності проблем інноваційної діяльності. При цьому виявлено таку закономірність системного підходу: з одного боку, вказаний підхід полягає в аналізі існуючих систем та компонентів, що входять в систему, а з іншого, – у створенні, конструюванні та синтезі систем.

Отже, реалізація системного підходу до управління інноваційною діяльністю підприємств готельного господарства полягає у комплексному дослідженні цього процесу та поданні його як системи. Під системою управління інноваційною діяльністю розуміємо сукупність взаємопов'язаних елементів управління підприємством, що беруть участь у інноваційному розвитку, а також їх взаємозв'язок, що визначає здійснення та координацію інноваційної діяльності задля досягнення основної мети. Сутність системи управління інноваційною діяльністю підприємств готельного господарства полягає в об'єднанні функціональних, процесних, інтеграційних підсистем та підсистем забезпечення. Усі підсистеми в процесі інноваційної діяльності ґрунтуються на прямих та зворотних зв'язках та взаємозв'язках із зовнішнім середовищем.

Керуючі функціональні підсистеми є найважливішими, оскільки несуть відповідальність за все, що відбувається в системі управління інноваційною діяльністю підприємств. До них належать чотири підсистеми: планування, організація, мотивації та контролю інноваційної діяльності.

Також у складі системи управління інноваційною діяльністю готельних підприємств виділяється низка процесних підсистем, що складаються з компонентів зі створення нововведень та впровадження інновацій за фазами їх життєвого циклу: підсистема управління стратегічним інноваційним маркетингом; підсистема управління науково-дослідними та дослідно-конструкторськими роботами; підсистема управління організаційно-технологічною підготовкою створення нововведень та впровадження інновацій; підсистема управління використання нововведень; підсистема управління комерціалізацією та розповсюдженням нововведень.

Комплекс підсистем забезпечення складається з таких компонентів: методичної підсистеми, що містить сукупність методів, прийомів та способів здійснення інноваційної діяльності, а також методик функціонування та розвитку системи управління інноваційною діяльністю підприємства; ресурсної підсистеми, що дає змогу здійснювати інноваційну діяльність на основі забезпечення підприємства усіма необхідними ресурсами; нормативної підсистеми, тобто нормативно-правового та нормативно-методичного забезпечення процесу стратегічного інноваційного розвитку підприємства, що включає норми та нормативи, стандарти та положення у сфері інновацій.

Для інтеграції всіх підсистем у єдину систему управління інноваційною діяльністю служать інтеграційні підсистеми, у тому числі: цільова підсистема, що складається з взаємопов'язаної сукупності цілей нижчого рівня, досягнення яких, своєю чергою, є засобом досягнення цілей вищого щабля, у тому числі цілі стратегічного інноваційного розвитку; підсистема взаємозв'язків, які пов'язують внутрішні елементи системи, інтегруючи її у зовнішнє середовище.

Висновки. Системний підхід до управління інноваційною діяльністю забезпечує отримання більш цілісної картини мережі підсистем та взаємопов'язаних частин, які утворюють єдине ціле. Інакше кажучи, управління інноваційною діяльністю здійснюється за допомогою інформаційної мережі, що є засобом управління.